

Posudek bakalářské práce

Autor: Tereza Němečková

Název práce: Problematika jazykových korektur: popis a vymezení současného stavu v českém jazykovém prostředí

Vedoucí práce: Mgr. Dana Boudová

1) Téma a odborné zázemí

Již z názvu práce vyplývá, že zvolené téma je jednak velice široké, jednak se týká více konkrétních disciplín, které spadají pod tradiční a rozsáhlý vědní obor; jazykovědnou bohemistiku.

Zahrnuje problémy, kterými se zabývají především teorie spisovného jazyka a jazyková kultura, normativní mluvnice, editologie, textologie; vesměs disciplíny, které v rámci naší jazykovědy mají bohatou, mnohé i více než stoletou tradici.

Při objektivním hodnocení této práce je třeba přihlížet k tomu, že Tereza Němečková tyto disciplíny v rámci svého studijního oboru nestudovala a byla vybavena pouze základem, který získala na střední škole a částečně i praxí. Jedná se u ní tedy, obrazně řečeno, o dobrodružnou výpravu do neznáma. Ke zdaru takovýchto podniků je třeba nejen potřebná dávka kuráže a nadšení, ale musí jim předcházet i pokorná a pečlivá příprava. A tyto předpoklady úspěšného dosažení cíle jsou na předkládané práci rozpoznatelné.

Největší slabina práce přesto spočívá v teoretické části. Je pochopitelné, že autorka ve velké míře cituje celé pasáže z odborné literatury a netroufá si na nejistou půdu vlastní odborné argumentace, která ani nebyla cílem této práce. Problematická je ale motivace výběru pramenů, konkrétních autorů, přijetí právě jejich definic, jejich pohledu na problém apod. Budí ve mně dojem náhodné nebo první volby. Tento nedostatek přičítám na vrub nedostatečné orientaci v oboru a jeho odborné literatuře a do značné míry jej toleruji. Vyplývá z něj však řada nepřesných zevšeobecnění. Nevýstižné je také citovat zahraniční autorku např. při vymezování rozsahu toho, co zahrnuje redakční práce: v angličtině jsou opravovány jiné chyby než v češtině (např. s. 15).

Otázka:

- proč právě M. Grygerková (např. základní definice na s. 9)
- proč právě V. Cvrček?

Na druhou stranu shledávám pohled člověka mimo obor za velice přínosný. Není zatížen dogmaty, která žák může během studia snadno převzít od svých učitelů, ani osobními antipatiemi nebo naopak nekritickým obdivem k určitým metodám, školám a teoriím. Teoretické zázemí použila Tereza Němečková tak účelně, jak byla schopna, bez předsudků, jako nástroj. Pokud zůstanu u cestovatelského přirovnání: ne sice mistrovsky, ale dostatečně jí posloužil k základnímu vymezení prostoru, kde se pohybovala, a pojmenování jeho hlavních orientačních bodů. Někde sice bloudila, ale neztratila se v něm.

2) Formální stránka

Výhrady mám pouze k občasným stylistickým neobratnostem, které bych však opět do jisté míry tolerovala vzhledem k pochopitelné nejistotě, která vyplývá z pohybu v neznámém odborném prostředí, jeho pojmosloví a teoretickém zázemí; např. *Mluvnice českého jazyka je velice rozmanitá.* s. 32. Netýká se to však formulací jako: (...) *přízpůsobená danému okruhu čtenářů, kterému je text určen.* s. 19, (...) *jedná o datech odevzdání finální verze* (...) s. 20, *A dále mi doporučila obrátit se na jejího syna, který vlastní svoje jiné nakladatelství* (...) s. 38, častého užívání slov, která vnášejí do textu subjektivní hodnocení jako *bohužel, ovšem* nebo opakování slov se stejným základem: např. na s. 29 se v rozsahu 19 řádků vyskytuje 6krát slovo příbuzné se slovesem

obsahovat, v rozsahu 3 řádků 3krát najít, vyšínutí z vazby: Mnoho nakladatelů, kteří (...), ale i sami korektoři mohou ke své práci využít (...) s. 30. Nezmiňovala bych se ale o takových drobnostech, kdyby nesouvisely s tématem práce; měla by být po jazykové stránce dokonalá.

3) Závěr práce

Největším přínosem práce je jednoznačně výsledek dotazníkového průzkumu mezi nakladateli. Pokud vím, nic podobného nebylo nikdy dříve prováděno. Výsledky jsou samozřejmě pouze orientační, vzorek dotázaných nijak rozsáhlý a pravdivost odpovědí lze těžko ověřit. Přesto je to nahlédnutí, které poskytuje aspoň hrubou představu o úrovni péče věnované textu před jeho publikováním. Samotné odpovědi i jejich interpretaci jsem četla se zájmem (a znepokojením nejen nad tím, co, ale i jak profesionální uživatelé českého jazyka odpovídali, např. ot. č. 2, odpověď 50, str. 56: *redakce textu – nikdy jsem neslyšela* nebo ot. č. 9, odpověď 11: *Součástí snahy o udržení češtiny jako kulturního jazyka. Tahle snaha je bohužel z ekonomického pohledu negativní.*).

Drobný užitek tohoto dotazníku vidím i v tom, že aspoň donutil oslovené se nad danými tématy a otázkami zamyslet a zformulovat na ně vlastní názor.

Otázky:

- proč nejsou uvedena jména nakladatelství?
- nebylo možné získat ještě větší vzorek respondentů?

4) Hodnocení práce — návrh klasifikačního stupně:

Předkládaná práce má několik cílů, které na sebe logicky navazují; nejdříve teoretické vymezení pojmů, se kterými se dále pracuje — především rozdíl mezi korekturou a redakcí. Poté analýza výsledků dotazníkového průzkumu, který mimo jiné zjišťoval, jak jsou tyto pojmy, a především jejich obsah, chápány v nakladatelské a vydavatelské praxi. Autorka nevyházela z žádných předem pevně daných hypotéz, pokud zmiňuje své odhady výsledků, uvádí jejich potvrzení či vyvrácení jen jako zajímavost.

V tomto ohledu jsou název práce i její jasně formulované cíle v souladu s jejím obsahem i závěrem.

Oceňuji autorčin zodpovědný přístup, poctivost, se kterou analyzované vzorky zpracovala a statisticky vyhodnotila, a v neposlední řadě také systematickosti při zvládnutí zadaného tématu.

Práce má dobře promyšlenou strukturu, s oporou v přijatelném vzorku odborné literatury, odpovídající poznámkový aparát i jednotný způsob citací.

Závěrem tedy mohu konstatovat, že Tereze Němečkové se podařilo vymezený cíl práce splnit, pozitivně je třeba ocenit i dobrou formální úroveň textu. Práci ráda k obhajobě **doporučuji** a před ústní obhajobou navrhuji klasifikační stupeň **velmi dobře**.